

รายงานผลการตรวจสอบ

สิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน ปี 2567

HUMAN RIGHTS DUE DILIGENCE : HRDD

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

คำนำ

เนื่องด้วยการประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) เป็นกรอบนโยบายระดับชาติที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนและชุมชนไม่ให้อุบัติเหตุสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ ป้องกัน บรรเทา หรือแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบเชิงลบอันเกิดจากการประกอบธุรกิจ ซึ่ง กฟผ. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ฉบับดังกล่าว ทำให้ในปี 2567 กฟผ. ได้มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานอย่างเคารพสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม โดย ผวก. ได้ประกาศแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของ กฟผ. ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน กฟผ. และกำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบายฯ เพื่อให้หน่วยงานภายใน กฟผ. มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้กำหนดให้มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) โดยครอบคลุมการดำเนินงานของ กฟผ. ทุกกลุ่มธุรกิจ

รายงานผลการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านฉบับนี้ จึงเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความใส่ใจและมุ่งมั่นในการดำเนินงานของหน่วยงานภายใน กฟผ. ที่ร่วมมือกันบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเคารพสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจได้ว่า กฟผ. มีระบบงานที่สนับสนุนให้มีการดำเนินงานอย่างเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนมีระบบการแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของ กฟผ. อย่างเหมาะสม เพื่อให้ กฟผ. เป็นองค์กรที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง พร้อมทั้งส่งมอบคุณค่าอย่างยั่งยืนสู่ชุมชนและสังคมส่วนรวมต่อไป

คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของ กฟผ.

พฤศจิกายน 2567

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาของ HRDD	1
วัตถุประสงค์ของกระบวนการ HRDD	1
หลักการสำคัญของการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน	2
ขอบเขตการ HRDD ของ กฟผ.	2

บทที่ 2 กระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

กระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน	3
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดนโยบายและระบบบริหารจัดการ	4
ขั้นตอนที่ 2 การระบุและประเมินผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน	5
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเสี่ยง	8
ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม	15
ขั้นตอนที่ 5 การสื่อสาร	15
ขั้นตอนที่ 6 การแก้ไขให้ถูกต้องและเยียวยา	15
ประวัติการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน	17

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

เนื่องด้วยเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในเวทีระหว่างประเทศ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนจึงได้มีหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) เผยแพร่ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจ ที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน จึงมีการประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) และแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) บนพื้นฐานของการนำหลักการ UNGPs มาปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงเข้ากับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตลอดจนมาตรฐานสากลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดให้ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่เคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการตรวจสอบกระบวนการดำเนินธุรกิจ ทั้งของรัฐบาลวิสาหกิจ และภาคธุรกิจให้สามารถติดตามประเด็นสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังโดยมุ่งหวังว่าองค์กรธุรกิจจะดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อ โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนในการป้องกันลดความสูญเสีย มีการประเมินผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจริง โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชน (Human Rights Due Diligence: HRDD) ซึ่งเป็นกระบวนการในการระบุ ป้องกัน และบรรเทาความเสี่ยง และผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วและยังไม่ได้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการดำเนินธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรืออาจเกิดขึ้นได้และมีการติดตามผลกระทบอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีการสื่อสารต่อสาธารณะเพื่อให้แน่ใจ ได้ว่าผู้ได้รับผลกระทบจะได้รับการดูแลและเยียวยาอย่างเป็นธรรม

วัตถุประสงค์ของกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

1. เพื่อให้ได้ทราบถึงสถานะของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร
2. เพื่อให้องค์กรสามารถระบุ ป้องกัน บรรเทา เยียวยา และจัดการกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ
3. เพื่อให้องค์กรตระหนักและให้ความสำคัญ ตลอดจนมีกระบวนการที่ชัดเจนในการเลือกคู่ค้า หรือสัญญาในห่วงโซ่อุปทานที่ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

หลักการสำคัญของการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

หลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights-UNGPs) ได้ระบุหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การจัดทำ HRDD ควรครอบคลุมถึงผลกระทบทางลบต่อสิทธิมนุษยชน ทั้งที่องค์กรธุรกิจเป็นผู้ก่อให้เกิด (Cause) หรือมีส่วนทำให้เกิดขึ้น (Contribute to) จากกิจกรรมขององค์กรเอง หรือที่กระทำโดยพันธมิตรทางธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงโดยตรง (Directly linked) กับการดำเนินการผลิตหรือบริการขององค์กรธุรกิจนั้น
2. การจัดทำ HRDD ของแต่ละองค์กรธุรกิจ ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะแบบเดียวกัน ย่อมมีความแตกต่างกันตามความซับซ้อนของขนาดขององค์กร ความเสี่ยงของระดับความรุนแรงของผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน และสภาพกับบริบทการดำเนินธุรกิจของแต่ละองค์กร
3. การจัดทำ HRDD ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอาจเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และบริบทในการดำเนินการขององค์กร

ขอบเขตการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน ของ กฟผ.

กฟผ. ได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบโดยดำเนินการทบทวนประเด็นสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องตามแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ระยะที่ 2 ได้แก่

1. ด้านแรงงาน
2. ด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
4. ด้านการลงทุน

ทั้งนี้ ในส่วนของการลงทุนตามแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ระยะที่ 2 เป็นเรื่องการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ แต่เนื่องจาก กฟผ. ไม่ได้มีการลงทุนในต่างประเทศโดยตรง แต่เป็นการดำเนินการผ่านบริษัทในกลุ่ม กฟผ. ดังนั้น ในด้านการลงทุนจึงได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบที่ครอบคลุมทั้งการลงทุนของ กฟผ. และตรวจสอบในขอบเขตของการกำกับ ควบคุม ดูแลบริษัทในกลุ่ม กฟผ. ให้มีการดำเนินการอย่างเคารพสิทธิมนุษยชน

บทที่ 2

กระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านของ กฟผ.

กระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านของ กฟผ. มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและระบบบริหารจัดการ (Embed into Policies and Management System)
2. การระบุและประเมินผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน (Identify & Assess Adverse Impacts)
3. ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
4. การติดตาม (Tracking)
5. การสื่อสาร (Communication)
6. การแก้ไขให้ถูกต้องและเยียวยา (Remediation and Remedy)

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดนโยบายและระบบบริหารจัดการ (Embed into Policies and Management System)

เพื่อเป็นการกำกับให้ กฟผ. ดำเนินงานอย่างเคารพสิทธิมนุษยชน และมีการดำเนินการที่เป็นระบบยิ่งขึ้นจึงมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน กฟผ. (คำสั่ง กฟผ. ที่ ค. 35/2567)
2. มีการกำหนดนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของ กฟผ. (ประกาศ กฟผ. ที่ 19/2567) ได้มีการกำหนดให้การดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพ
3. มีการกำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

สามารถศึกษานโยบายและแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนได้ตามลิงก์:

<https://www.egat.co.th/sustainability/social/3-5-5/>

ขั้นตอนที่ 2 การระบุและประเมินผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน (Identify & Assess Adverse Impacts)

กฟผ. มีการระบุและประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นโดยพิจารณาจากการดำเนินธุรกิจของ กฟผ. ได้แก่ การผลิตไฟฟ้า การรับซื้อไฟฟ้า การส่งไฟฟ้า และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง สามารถระบุความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจริงหรือมีแนวโน้มอาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมของ กฟผ. ตามกรอบของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ทั้งหมด 4 ด้าน โดยกำหนดให้เข้ากับบริบทการดำเนินธุรกิจของ กฟผ. ซึ่งสามารถระบุความเสี่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านแรงงาน (Labour) สามารถระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

- L1 - การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
- L2 - สภาพการจ้าง ข้อเรียกร้องด้านแรงงาน และการเจรจาต่อรองทางแรงงาน
- L3 - การฝึกอบรม
- L4 - ลูกจ้างบริษัทจ้างเหมา
- L5 - นักศึกษาฝึกงาน
- L6 - ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และการรักษาความปลอดภัย
- L7 - การใช้แรงงานผู้พิการ
- L8 - การใช้แรงงานเด็ก
- L9 - การเยี่ยวยา

2) ด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Community, Land Natural Resource and Environment) สามารถระบุความเสี่ยง

- E1 - การปฏิบัติตามกฎหมายและมีการบริหารจัดการ/ ควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- E2 - การสร้างความเข้าใจกับชุมชนรอบพื้นที่โครงการ
- E3 - การรับฟังเสียง/ สำรวจความต้องการ/ ความคาดหวังของชุมชน
- E4 - แผนงานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและสังคมรอบพื้นที่ปฏิบัติการ

E5 - การจัดการหาที่อยู่ใหม่ และจ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรม

E6 - หน่วยงานภายในที่รับผิดชอบโดยตรงในการตรวจสอบและกำกับดูแลให้มีการบริหารจัดการและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

E7 - มาตรการรองรับในกรณีที่มีการดำเนินการที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

E8 - หลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างที่กำหนดเงื่อนไขด้านสิทธิมนุษยชน ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

E9 - ช่องทางในการสื่อสารให้ชุมชนทราบถึงสถานการณ์เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

3) D ด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (Human rights Defender)

D1 - จัดให้มีช่องทางในการร้องทุกข์

D2 - กลไกในการเยียวยากรณีที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบ

D3 - มาตรการรักษาความลับของผู้ร้องเรียน/ ผู้ได้รับผลกระทบ

D4 - การเปิดโอกาสให้มีการอุทธรณ์ในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกับการตัดสินผลการสอบสวนงานของ กฟผ. ทั้งภาครัฐและพนักงาน

D5 - ระบบเพื่อใช้ติดตามการดำเนินการตามกฎหมาย

4) I ด้านการลงทุน ร่วมทุน (Investment) ข้อคำถามการตรวจสอบจะเกี่ยวกับลูกค้า การไม่ร่วมกระทำผิด

I1 - การทบทวน กฎระเบียบ นโยบาย และปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายในประเทศ และหลักการสิทธิมนุษยชน

I2 - ส่งเสริมให้บริษัทในกลุ่มมีการทบทวนกฎระเบียบ นโยบาย และปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายในประเทศ และหลักการสิทธิมนุษยชน

I3 - การปฏิบัติตามกฎหมาย และการกำกับดูแลธุรกิจ และการลงทุน

I4 - การตรวจสอบ เฝ้าระวัง ตรวจสอบตรา และส่งเสริมให้บริษัทในกลุ่ม ห่วงโซ่อุปทานของตน รวมถึงการจัดจ้างบริการภายนอกและการรับเหมาช่วงให้เคารพกฎหมาย กฎระเบียบ มาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

15 – มีการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อแสดงถึงการไม่เลือกปฏิบัติต่อคู่ค้า

16 - มีมาตรการรองรับในกรณีที่พบว่าบริษัทคู่ค้ามีการดำเนินการโดยมีการใช้แรงงานบังคับหรือการเกณฑ์แรงงานในทุกรูปแบบ

ทั้งนี้ ในปี 2567 กฟผ. ได้พิจารณานำปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานมากำหนดแบบตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ลิงก์:

[แบบฟอร์ม HRDD](#)

<https://short-link.me/O9i0>

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)

กฟผ. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ดังนี้

1) เกณฑ์โอกาสเกิด (Probability: P) พิจารณาจากจำนวนครั้งของการเกิดเหตุการณ์ในระยะเวลา 3 ปี (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2567) ซึ่งอาจเป็นสถิติการเกิดเหตุการณ์ หรือจำนวนข้อร้องเรียนที่มีมูลและผิดจริง

2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact: I) เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงครอบคลุมในแต่ละด้านที่มีความแตกต่างกัน กฟผ. จึงได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนไว้ 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านการเงิน (Financial)
- ด้านกระบวนการธุรกิจและการปฏิบัติการ (Business Process and Operation)
- ชื่อเสียงองค์กร (Image and Reputation)
- ด้านลูกค้า (Customers)
- ด้านบุคคล (People)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน

เกณฑ์การประเมินผลกระทบ (Impact)		ระดับ			
		ต่ำ 1	ปานกลาง 2	สูง 3	รุนแรง 4
1. ด้านการเงิน (Financial)	1.1 โทษปรับทางกฎหมาย	ไม่เกิน 100,000 บาท	100,000 – ไม่เกิน 200,000 บาท	200,000 บาท	มากกว่า 200,000 บาท
	1.2 ค่าใช้จ่ายในการรับผิดชอบในการแก้ไข บรรเทา ฟื้นฟูเยียวยา	ไม่เกิน 100,000 บาท	100,000 – ไม่เกิน 200,000 บาท	200,000 บาท	มากกว่า 200,000 บาท
2. ด้านกระบวนการธุรกิจ และการปฏิบัติการ (Business Process and Operation)	2.1 ผลกระทบด้านการดำเนินงาน	งานชะงักเล็กน้อย ไม่มีผลเสีย สามารถดำเนินการได้ภายใน 1 สัปดาห์	งานชะงักชั่วคราว มีผลเสียเล็กน้อย ต้องใช้เวลาดำเนินการมากกว่า 1 สัปดาห์ แต่ไม่เกิน 1 เดือน	งานชะงัก มีผลเสีย ต้องใช้เวลา ดำเนินการมากกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน	งานชะงัก มีผลเสียมาก ต้องใช้เวลา ดำเนินการมากกว่า 3 เดือนขึ้นไป
	2.2 การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ	ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดตามมาตรฐานต่าง ๆ ของ กฟผ. ซึ่งตรวจพบและสามารถ แก้ไขเองได้	ได้รับการ تذเตือนจากหน่วยงาน ภายนอกที่กำกับดูแล	ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับ กฎระเบียบ ของหน่วยงานภายนอกที่กำกับดูแล และได้รับบทลงโทษตามกฎหมาย หรือต้องแก้ไขตามคำสั่งของหน่วยงาน ภายนอกที่กำกับดูแล	ขัดต่อกฎหมาย กฎระเบียบของหน่วยงาน ภายนอกที่กำกับดูแล โดยถูกเพิกถอน ใบอนุญาต หรือถูกปิดกิจการ
	2.3 ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ไม่มีผลกระทบในการส่งมอบ ผลิตภัณฑ์ บริการ	เกิดความล่าช้าในการส่งมอบผลิตภัณฑ์ บริการ หรือผลิตภัณฑ์ บริการไม่ได้ คุณภาพตรงตามข้อกำหนด	ไม่สามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือ บริการได้	ไม่สามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการ และ กฟผ. มีค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มหรือถูก เรียกร้องค่าเสียหาย
3. ชื่อเสียงองค์กร (Image and Reputation)	3.1 ภาพลักษณ์ของ กฟผ. ต่อสาธารณะ สื่อ	มีการเผยแพร่ข่าวเชิงลบผ่านสื่อ ภายในประเทศ และใน Social Media (ข่าวเดียวกัน) 1-2 วัน	มีการเผยแพร่ข่าวเชิงลบ ผ่านสื่อ ภายในประเทศ และใน Social Media (ข่าวเดียวกัน) 3-4 วัน หรือมีชุมชน ประท้วง หรือมีการร้องเรียนเป็น ลายลักษณ์อักษรถึง หน่วยงานรัฐ หรือ มีการโดนชี้มูลหรือมีหลักฐานความผิด (จาก ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท.) และถูกสื่อ เผยแพร่ข่าว	มีการเผยแพร่ข่าวเชิงลบ ผ่านสื่อ ภายในประเทศ และใน Social Media (ข่าวเดียวกัน) 5 วันขึ้นไป หรือมีศาล รับฟ้อง และถูกสื่อเผยแพร่ข่าว	มีการพาดหัวข่าวเชิงลบ จากสื่อ ภายในประเทศ และใน Social Media หรือนำเสนอข่าวผ่านสื่อต่างประเทศ หรือ แพ็คดีความและถูกสื่อเผยแพร่ข่าว

เกณฑ์การประเมินผลกระทบ (Impact)		ระดับ			
		ต่ำ 1	ปานกลาง 2	สูง 3	รุนแรง 4
	3.2 สิ่งแวดล้อม	มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเล็กน้อย สามารถแก้ไขหรือควบคุมได้ภายใน 1 วัน	มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถแก้ไขในระยะเวลามากกว่า 1 วัน – ไม่เกิน 1 เดือน	มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรุนแรง ต้องใช้เวลาในการแก้ไขมากกว่า 1 เดือน – ไม่เกิน 6 เดือน	มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรุนแรงมาก ต้องใช้ทรัพยากร และเวลาในการแก้ไข มากกว่า 6 เดือน
4. ด้านลูกค้า (Customers)	4.1 ความพึงพอใจของลูกค้า/คู่ค้า	ไม่มีผลกระทบ	ลูกค้า/คู่ค้าแสดงความไม่พอใจร้องเรียน กลับมาที่ กฟผ.	ลูกค้า/คู่ค้าแสดงความไม่พอใจผ่านสื่อต่าง ๆ	ลูกค้า/คู่ค้าฟ้องร้อง กฟผ.
5. ด้านบุคคล (People)	5.1 ความปลอดภัยและสุขภาพที่เกิดจากการดำเนินงานของ กฟผ.	พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยจนอาจต้องได้รับการปฐมพยาบาลทาง การแพทย์เบื้องต้น	พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนต้องได้รับการรักษาจาก แพทย์ (OPD) แต่ไม่ต้องเข้าพักรักษาใน โรงพยาบาล	พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับบาดเจ็บหนักหรือเจ็บป่วยจนต้องเข้าพักรักษาใน โรงพยาบาล (IPD)	พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุพพลภาพ/เสียชีวิต
	5.2 การแสดงออกของผู้ปฏิบัติงานในประเด็นสภาพการจ้าง มาตรการรักษาความปลอดภัย โครงสร้างการบริหารงานความก้าวหน้าในสายอาชีพ สภาพแวดล้อมความปลอดภัยในการทำงาน ฯลฯ	ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พอใจใน ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และสามารถให้ หน่วยงานภายใน กฟผ. ที่บริหาร จัดการแก้ไขได้	ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พึงพอใจใน ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และมีการร้องเรียน ผ่านช่องทางการรับข้อร้องเรียนและ ข้อเสนอแนะของ กฟผ.	ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พึงพอใจใน ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และมีความจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานกลาง (เช่น สหภาพ แรงงาน, คปอ., กกส. เป็นต้น) ในการ ดำเนินการแก้ไข	ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พึงพอใจและมี การนัดชุมนุม นัดหยุดงาน ลาออก หรือ เกิดข้อพิพาทที่ต้องเข้าสู่กระบวนการทาง กฎหมาย

อ้างอิง :

- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
- ระเบียบ กฟผ. ฉบับที่ 343 ว่าด้วย การสื่อสารองค์การ การสร้างความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบต่อสังคม
- คู่มือการบริหารความเสี่ยง กฟผ. ฉบับปี 2567
- แนวทางการตรวจสอบสถานะสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ร่วมกับคณะนิติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมินโอกาสเกิด	ระดับ			
	ต่ำ 1	ปานกลาง 2	สูง 3	รุนแรง 4
จำนวนครั้งของการเกิดเหตุการณ์ในระยะเวลา 3 ปี (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2567)	ไม่เคยเกิดเลยหรือเคยเกิดขึ้นไม่เกิน 3 ครั้ง	เคยเกิดขึ้น 4 - 6 ครั้ง	เคยเกิดขึ้น 7 - 9 ครั้ง	เคยเกิดขึ้นตั้งแต่ 10 ครั้งขึ้นไป

****ค่า P อาจพิจารณาได้ ดังนี้**

1. จำนวนข้อร้องเรียนที่มีมูลและผิดจริง
2. สถิติการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติการณ์ ด้านความปลอดภัย

ตามที่คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของ กฟผ. ได้มีบันทึก ECM ที่ อกป. 680/2567 ลงวันที่ 30 กันยายน 2567 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 16 หน่วยงาน ได้แก่ อทบ. ออกท. ออกป. อหท. อจพ. อปภ. อศค. อกม. อสค. อชค. อกย. อพธ. อกร. อธพ. ออก. อทต. ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยมีผลการตรวจสอบ และการประเมินความเสี่ยง ดังนี้

<https://n9.cl/2n2s07>

จากการตรวจสอบพบว่า กฟผ. มีการดำเนินการตามรายการการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชน ครบถ้วนในทุกประเด็น เนื่องจาก กฟผ. ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และมาตรฐานสากล จึงทำให้ไม่พบการดำเนินงานที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม นอกจากการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ละ หน่วยงานได้ประเมินความเสี่ยงโดยประเมินจากการคาดการณ์ กรณีที่ไม่มีการดำเนินการ หรือมีการ ดำเนินการที่ไม่เพียงพอ จะสามารถจัดระดับความเสี่ยงได้ ดังภาพ

ความรุนแรงของความเสี่ยงและผลกระทบ	L6.10			
	E7			
	L1.3, L6.6-L6.9, L9.2 E1, E4, E6, E9	E5		
	L1.1-L1.2, L2.1-L2.14, L3.1, L4.1-4.3, L5.1-5.3, L6.1-6.5, L7.1, L8.1, L9.1, L9.3 E2-E3, E8 D1-D5, I1-I6			

โอกาสเกิดความเสี่ยง

ระดับ ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ความหมาย
4	ความเสี่ยงระดับสูงสุด	ความเสี่ยงที่ กฟผ. ยอมรับไม่ได้ ต้องหยุดการดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทันที เนื่องจากจะเป็นการละเมิดกฎหมายไทย ที่บังคับใช้กับ กฟผ. เช่น การเกณฑ์แรงงานบังคับ การปล่อยมลภาวะเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
3	ความเสี่ยงระดับสูง	ความเสี่ยงที่ กฟผ. ต้องมีการจัดการเพื่อหามาตรการในการลดระดับความเสี่ยงทันที เพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เนื่องจากการดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ในประเภทอุตสาหกรรมที่ กฟผ. ดำเนินธุรกิจอยู่ ซึ่งพันธมิตรทางธุรกิจให้ความสำคัญกับมาตรฐานสากล แต่ยังไม่ถึงขนาดเป็นการละเมิดกฎหมายไทย เช่น มีการสื่อสารด้านการตลาดที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับเด็กหรือมีเนื้อหาในเชิงลดทอนคุณค่าของคนบางกลุ่ม การไม่เคารพสิทธิของชนกลุ่มน้อยที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่อุปทาน
2	ความเสี่ยงระดับกลาง	ความเสี่ยงที่ กฟผ. ควรมีการให้ความสนใจในการจัดการ เพื่อหามาตรการในการลดระดับความเสี่ยง และคอยติดตามตรวจสอบสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง เพราะอาจได้รับผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ อันเป็นผลมาจากการดำเนินการที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสิทธิมนุษยชนในห่วงโซ่อุปทาน และทำให้ กฟผ. ได้รับการยอมรับลดลงจากสังคมหรือชุมชนที่บริษัทดำเนินธุรกิจอยู่
1	ความเสี่ยงระดับต่ำ	ความเสี่ยงที่ กฟผ. จะเสียโอกาสในการสร้างและพัฒนาภาพลักษณ์ที่ดี เนื่องจาก กฟผ. ไม่ดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและแสดงให้เห็นว่า กฟผ. มีการดำเนินการเพื่อความยั่งยืน แต่มีการดำเนินการมาตรการควบคุมและบรรเทาผลกระทบ

การจัดระดับความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของ กฟผ. สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. โดยส่วนใหญ่การดำเนินงานของ กฟผ. มีความเสี่ยงที่จะละเมิดสิทธิมนุษยชนในระดับต่ำ เนื่องจากการประกอบธุรกิจของ กฟผ. ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีการดำเนินการตามมาตรฐานระดับสากล อีกทั้ง กฟผ. ยังให้ความสำคัญกับการดำเนินงานโดยเคารพสิทธิมนุษยชนด้วยการประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติ ตลอดจนคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณ กฟผ. ไว้เพื่อให้กรรมการผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานตามภารกิจของ กฟผ. ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงที่อาจทำให้ กฟผ. เสียโอกาสในการสร้างและพัฒนาภาพลักษณ์ที่ดีซึ่งเป็นส่วนสำคัญอันอาจส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของ กฟผ. ในอนาคตได้

2. ความเสี่ยงที่ กฟผ. ยอมรับไม่ได้ซึ่งเป็นความเสี่ยงระดับสูงสุด หากเกิดเหตุการณ์ต้องหยุดการดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทันที ได้แก่ เรื่องความปลอดภัยอาชีวอนามัย และการรักษาความปลอดภัย (L6.10) เนื่องจากเกี่ยวข้องกับชีวิต สวัสดิภาพ และความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน ทั้งที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน กฟผ. รวมทั้งพนักงานบริษัทจ้างเหมาที่เข้ามาทำงานให้ กฟผ. ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของ กฟผ. ที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

3. ความเสี่ยงระดับกลางของ กฟผ. ได้แก่ เรื่องที่ดิน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (E5 และ E7) ซึ่งแม้ว่า กฟผ. จะดำเนินการตามกฎหมายก็ตาม แต่ก็อาจได้รับผลกระทบในเรื่องของภาพลักษณ์ ดังนั้น กฟผ. ควรให้ความสนใจในการจัดการ สร้างความเข้าใจ และคอยติดตามตรวจสอบการมีส่วนร่วมการยอมรับของชุมชน ตลอดจนการตกลงเยียวยาจ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรม มิเช่นนั้นอาจได้รับผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ ซึ่งจะส่งผลทำให้ กฟผ. ได้รับการยอมรับลดลงจากสังคมหรือชุมชนรอบพื้นที่ปฏิบัติงานได้

ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม (Tracking)

ผลการดำเนินการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านของ กฟผ. ปี 2567 ไม่พบการดำเนินงานที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากประเด็นสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจของ กฟผ. ในแต่ละด้านมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลโดยตรง ทำให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งสามารถช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ จึงยังไม่มีประเด็นที่ต้องติดตาม

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านของ กฟผ. จะมีการดำเนินการทุกปีตามที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติฯ โดยจะมีการปรับข้อคำถามรายการตรวจสอบให้ครอบคลุมประเด็นและสถานการณ์ที่อาจกระทบสิทธิมนุษยชนในแต่ละปี ทั้งนี้ หากพบกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติม จะมีการติดตามโดยใช้ ECM จากประธาน คชส. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และติดตามผลจนกว่าจะมีการดำเนินการแล้วเสร็จ

ขั้นตอนที่ 5 การสื่อสาร (Communicate)

เผยแพร่รายงานในเว็บไซต์ กฟผ.

ขั้นตอนที่ 6 การแก้ไขให้ถูกต้องและเยียวยา (Remediation and Remedy)

ในปัจจุบัน กฟผ. มีแนวทางการเยียวยาความเสียหายหากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มาจากการดำเนินงานของ กฟผ. ดังนี้

ด้านแรงงาน

กฟผ. มีมาตรการเยียวยาความเสียหายให้กับแรงงานกรณีถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยปฏิบัติตาม พ.ร.บ. แรงงานรัฐวิสาหกิจฯ ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานในภาครัฐวิสาหกิจ โดยมีระเบียบปฏิบัติที่เยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน กฟผ. และบุคคลภายนอก หากการดำเนินงานของ กฟผ. ละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น ระเบียบ กฟผ. ฉบับที่ 322 ว่าด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติงานให้แก่ กฟผ. และผู้ปฏิบัติงานที่ถึงแก่ความตาย

ด้านชุมชน ที่ดิน และสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของการเยียวยาด้านชุมชน ที่ดิน และสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดระเบียบ กฟผ. ฉบับที่ 343 ว่าด้วย การสื่อสารองค์การ การสร้างความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีแนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ให้ความสำคัญต่อการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมและหรือการมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมของ กฟผ. ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานเพื่อมนุษยธรรมด้วย

สำหรับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบโครงข่ายไฟฟ้า กฎหมายกำหนดให้ กฟผ. ต้องจ่ายค่าทดแทนที่ดินและทรัพย์สิน เพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินในเขตรบบโครงข่ายไฟฟ้า นอกจากนี้ กฟผ. ยังมีมาตรการเยียวยาเพิ่มเติม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโรงไฟฟ้าและการก่อสร้างระบบโครงข่ายไฟฟ้า เพื่อพิจารณาให้เงินช่วยเหลือนอกเหนือจากค่าทดแทน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีงบประมาณชุมชนสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนโครงการของชุมชน วัดหรือโรงเรียนบริเวณโรงไฟฟ้า แนวสายส่งไฟฟ้า และเขื่อน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการประกอบอาชีพชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ กฟผ.

ประวัติการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

[illegible]

